

SVIZOVE STRANI

[novice]

15. JANUAR 2009 * LJUBLJANA

Zbor sekcije administrativno-računovodskih in tehničnih delavcev Sviza

Zbor sekcije administrativno-računovodskih in tehničnih delavcev Sviza je na ponovljeni seji sprejel razrešitev dosedanje in izvolil novo predsednico ter predsedstvo sekcije. Predsednica je postala Jožica Frangeš, računovodkinja v Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše v Mariboru. Njene kontaktne podatke najdete na Svizovi spletni strani.

16. JANUAR 2009 * LJUBLJANA

Seja predsedstva Sindikalne konference osnovnih šol in zavodov za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami

Na 6. razširjeni seji predsedstva Sindikalne konference so člani razpravljali o položaju zaposlenih v novem plačnem sistem in sprejeli stališče o tem. Uveljavitev novega plačnega sistema v javnem sektorju je pokazala neustrezno vrednotenje delovnih mest v OSPP in zavodih za OPP, predvsem zaradi zmanjšanja višine dodatkov za nevarnost in posebne obremenitve po 39. členu KPJS. Zmanjšanje t. i. defektološkega dodatka je posledica omejevanja števila ur, ki se priznavajo za obračun dodatkov, kakor tudi odvzema dodatka nekaterim delovnim mestom. Znova je treba vpeljati delovno mesto mobilni vzgojitelj za izpeljevanje DSP in vrtcu in dopolniti Pravilnik o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive, da bo omogočal napredovanje tudi mobilnim učiteljem in vzgojiteljem. Načrtovane pa so tudi dejavnosti za spremembo Pravilnika o standardih in normativih za izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov za otroke s posebnimi potrebami v osnovnih šolah s prilagojenim programom in zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami (normativ za mobilnega učitelja). Predsedstvo je pripravilo tudi predlog vsebin na izobraževalnih seminarjih za sindikalne zaupnike. Seminar bo namenjen različnim temam, med drugim tudi avističnemu spektru, delu z otroki z motnjami vedenja in osebnosti ter izpeljavi nekaterih koristnih delavnic.

16. JANUAR 2009 * LJUBLJANA

Sestanek s predstavniki Društva učiteljev podružničnih šol

Na pobudo Društva učiteljev podružničnih šol je bil pripravljen sestanek z glavnim tajnikom Sviza, na katerem so predstavnice društva predstavile posebnosti dela in težave učiteljev na podružnicah in v kombiniranih oddelkih; zlasti z vidika novega plačnega sistema, ki je pri teh zaposlenih povzročil precej nezadovoljstva in razočaranja. Glavni tajnik je predstavnicam društva zagotovil, da si bo na pogajanjih za spremembe in popravke kolektivne pogodbe za javni sektor prizadeval, da se sistemizira in primerno ovrednoti delo učitelja na podružnični šoli in da se opredeli ustrežna višina dodatka za poučevanje v kombiniranem oddelku glede na število razredov, ki jih učitelj poučuje, in glede na posebnosti dela učiteljev na podružničnih šolah.

22. JANUAR 2009 * LJUBLJANA

Izredna seja predsedstva Sindikalne konference kulturnih organizacij

Člani predsedstva te sindikalne konference so večji del seje namenili pripravi na prvi sestanek z novo ministrico za kulturo in opredelili problematiko v kulturi in predloge za izboljšavo, ki so jih nato nekaj dni pozneje predstavili ministrici. O tem podrobneje pišemo v središču. Predsedstvo je razpravljalo tudi o vsebini izobraževalnega seminarja za sindikalne zaupnike in predlagalo teme zanj, med drugim o uredbah v novem plačnem sistemu, ocenjevanju delovne uspešnosti in trpinčenju na delovnem mestu. Izobraževalni seminar bo aprila letos.

27. JANUAR 2009 * LJUBLJANA

Seja predsedstva Sindikalne konference srednjih in višjih šol ter dijaških domov

Na seji so razpravljali o napakah pri prevedbi plačnega sistema in oblikovanju predlogov za spremembo KPJS, o organizaciji prehrane v srednjih šolah, problematiki dijaških domov, evidentiranju delovnega časa in razredništvu. Sprejeli so nekaj pomembnih stališč in sklepov. Člani so poročali o težavah, ki se pojavljajo pri izplačilu dodatka za poučevanje treh ali več predmetov, ter o sistemskih napakah novega plačnega sistema. Predsedstvo bo za spremembe KPJS predlagalo, da se opredeli delo razrednika in da se ure razredništva upoštevajo v pedagoško obveznost. Organizacija prehrane po izkušnjah in pridobljenih informacijah članov predsedstva na večini šol poteka brez večjih težav, a se zato na posameznih šolah pojavljajo toliko večje (spremistvo dijakov na malico, dežurstva ...). V zvezi s tem bo Sviz na šolsko ministrstvo naslovil vprašanje glede opredelitve »drugega dela«. Pri vprašanju dijaških domov je bilo izpostavljeno naslednje: način obračunavanja in izplačila dodatka za popoldansko ter nočno delo, manjši vpis dijakov in posledično presežki zaposlenih, sistem Mofas in način financiranja. Sklenjeno je bilo, da bo sindikalna konferenca predlagala, da se normativ za oblikovanje vzgojnih skupin v dijaških domovih zniža na 25 dijakov ter da se nameni skrb za večjo kakovost bivanja dijakov v domovih. Preostala odprta vprašanja in sklepe seje predsedstva si lahko preberete v zapisniku sestanka, ki je objavljen na Svizovi spletni strani pri srednješolski sindikalni konferenci.

29. JANUAR 2009 * LJUBLJANA

Seja predsedstva Sindikalne konference visokega šolstva in znanosti

Visokošolsko predsedstvo je odločalo o imenovanju Svizovega člana v ekspertno delovno skupino visokošolskih partnerjev, ki jo je oblikovalo ministrstvo in bo skrbelo za načrtovanje razvoja slovenskega visokošolskega prostora in usklajevanje ter spremembe zakonodaje. Člani so med drugim razpravljali še o zapletenem položaju na Inštitutu za narodnostna vprašanja, izpeljavi seminarja za sindikalne zaupnike ter spremembah zakonodaje s področja visokega šolstva in znanosti.

[uvodnik]

Čas je za solidarnost

Ena od manter, ki jih v zadnjih tednih, ko različne interesne skupine ponujajo odgovore na krizo, vrtijo delodajalci, je ta, da je treba zmanjšati stroške v javnem sektorju. Ker gre največji delež sredstev za plače, je jasno, da pozivajo vlado k zniževanju plač javnim uslužbencem. A znižanje plač v javnem sektorju je le del učinka, ki ga pričakujejo od teh pozivov. Delodajalci želijo s kazanjem na stroške hkrati vnesti razdor med delavce v javnem in zasebnem sektorju. Povsem očitno je njihovo namigovanje, naj odpuščeni delavci v gospodarstvu iščejo razloge za svojo mizerijo pri plačah javnih uslužbencev in ne v nespošobnosti in pohlepu menedžerjev (Paloma, Elan ...).

Strategija je duhovita: lastniki kapitala bodo z metanjem ljudi na cesto tudi v krizi zadržali dobičke, hkrati pa kazali s prstom na požrešni javni sektor, ki naj bi bil za to kriv. Ali bodo delavci spregledali, da delodajalcem in vladi konflikt med zaposlenimi več kot ustreza, in bo prevladala solidarnost med zaposlenimi v javnem in zasebnem sektorju, bomo videli v nekaj mesecih, ko bomo oboji na preizkušnji. Vendar delodajalci ne bi tako uspešno usmerjali upravičenega besa socialno najšibkejših proti javnemu sektorju, če jim pri tem ne bi pomagala tudi vlada. Njen predsednik je ob izteku lanskega leta v eni od izjav, ki so pripravljale teren za sestanek s sindikati javnega sektorja, javne uslužbence postavil v negativen kontekst v razmerju do industrijskih delavcev in nas pozival k odgovornemu ravnanju. Pred nekaj dnevi je vlada sindikatom javnega sektorja predlagala podpis dogovora, s katerim bi se sindikati zavezali spremeniti kolektivno pogodbo za javni sektor tako, da bi preložili zadnji uskladitvi plač, drastično omejili napredovanja v plačne razrede in se odpovedali četrtini regresa. Odziv sindikatov

BRANIMIR ŠTRUKELJ,
glavni tajnik Sviza

je bil pričakovan: glasno ogorčenje, ki je bilo pregovorno neuglašeno in ni šlo prek zgražanja, da hoče vlada grobo poseči v že pridobljene pravice.

Odgovoriti bi morali z nasprotnim vprašanjem: ste že pozvali lastnike kapitala, ki so v preteklih letih visoke gospodarske rasti skočili velike dobičke, naj bodo družbeno odgovorni in naj v korist delavcev in skupnega dobrega prispevajo del tega premoženja? Se bomo pred posegom v plače odpovedali dragim nakupom orožja, s katerim bomo delali red po nesrečnih delih sveta? Sindikati javnega sektorja bi morali vladi pojasniti, da naše plače niso samopostrežba, iz katere je dopustno jemati vsakič, ko vlada potrebuje denar.

Preden resno razmislimo o njenem predlogu, bi morala vlada zagotoviti, da bodo bremena enakomerno razporejena. Kot tudi to, da bo odpravila anomalije sedanega plačnega sistema takoj, ko bodo ekonomske razmere to dopuščale. Izkušnje nas uče, da vladam ni verjeti na besedo, zato naj najprej s prepričljivimi dejstvi dokaže, da je poseg v pridobljene pravice javnih uslužbencev neizbežen, če želimo ohraniti temelje skupnega dobrega in prihodnosti. A če se bo kriza tako silovito poglobljala kot v zadnjih mesecih, število nezaposlenih pa bo strmo naraščalo, se bomo javni uslužbenci verjetno morali začasno odpovedati uskladitvam plač ali celo pristati na znižanje, vendar si ne bi smeli vzeti pravice, da soodločamo o tem, za kaj bo naš denar porabljen. Če bi ga zanesljivo namenili za reševanje delavskih družin, ki bodo ostale brez sredstev za preživljanje, si upam trditi, da večina temu ne bi nasprotovala.

[v središču]

ZAGOTOVLJEN SOCIALNI DIALOG

Sviz se je srečal še z ministroma za visoko šolstvo in kulturo

► Po decembrskem sestanku z novim šolskim ministrom sta bili januarja še srečanja Sviza z novima ministroma za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo ter za kulturo. S tem se je končal krog uvodnih srečanj Sviza z novimi ministri s področij, ki jih pokriva sindikat.

Visokošolski minister Gregor Golobič je po prvem srečanju s Svizom, na katerem je sodeloval tudi sindikat VIR, povedal, da se zaveda pomena sfere, ki jo pokrivata oba sindikata. Izpostavil je, da se zaveda vloge zaposlenih v izobraževalni in raziskovalni dejavnosti ter da ni mogoče pričakovati, da bi se znanje in znanost v naši družbi uveljavila kot pomembna nosilca razvoja, če ob tem ne bomo cenili tudi tistih, ki se s temi dejavnostmi ukvarjajo. Za sindikata je bila ta izjava napoved dobrega sodelovanja in socialnega partnerstva v tem mandatu ministra, ki jo je ta podkrepil še z napovedjo, da bo ministrstvo pri spreminjanju zakonov o visokem šolstvu in raziskovalni dejavnosti k sodelovanju pritegnilo tudi predstavnice sindikatov. Glavni tajnik Sviza je ob tem dodal, da si Sviz obeta tudi boljše financiranje visokega šolstva in raziskovalne dejavnosti v primerjavi s preteklostjo. Minister Gregor Golobič je poudaril, da bo za kaj takega potrebno soglasje vlade, vendar pa je sam optimist, in da se bo resnična zavest vseh o pomenu teh področij izkazala ob rebalansu letošnjega proračuna in pripravah prihodnjega. Sicer pa je stranka Zares, iz katere prihaja minister, Svizu že pred zadnjimi volitvami v odgovor na vprašanje o financiranju visokega šolstva zapisala: »V stranki Zares – nova politika menimo in bomo, ko bomo imeli priložnost, delež proračunskih sredstev za visoko šolstvo progresivno poviševali na raven najuspešnejših evropskih držav. Naš cilj je podvojiti vlaganja v naslednjem desetletju. To pomeni, da bomo do leta

2012 povečali delež javnih sredstev za terciarno izobraževanje za 50 odstotkov. Hkrati od visokošolskih in raziskovalnih inštitucij pričakujemo racionalizirano porabo proračunskih sredstev. ... Če bo stranka Zares v vladni koaliciji, bomo javna vlaganja v znanost, tehnološki razvoj in konkurenčnost povečevali z letno rastjo proračunskih sredstev, ki bo vodila k enemu odstotku GDP iz proračuna do leta 2012. Hkrati bomo spodbujali večje naložbe zasebnega kapitala.«

Na srečanju z visokošolskim

osnutka zakona o univerzi, ki ga je pripravila rektorska konferenca, in izrazila pričakovanje, da bo ministrstvo pripravilo spremembo zakona o raziskovalni in razvojni dejavnosti, s katero bo sestava upravnih odborov javnih raziskovalnih zavodov spet takšna, kakršna je bila pred zadnjimi spremembami, ki so vsakokratni oblasti omogočile, da v upravne odbore imenuje večino svojih članov. Poglavitni sklep srečanja Sviza in Vira z visokošolskim ministrom je bila zaveza ministra, da bo skrbel za konstruktiven socialni dialog, reševanje problematike novega plačnega sistema v visokem šolstvu in raziskovanju ter da bodo sindikati povabljeni k sooblikovanju področne zakonodaje.

Srečanju Sviza z novo minist-

prejeli odgovorov od vodstev zavodov. Sviz je pozval ministrstvo, naj se opredeli do teh težav in pozove vodstva javnih zavodov, da te ugovore razrešijo ali pozovejo svete zavodov, da ugovore obravnava čim prej. Nelogičnost novega plačnega sistema je tudi ta, da so v različnih zavodih primerljiva delovna mesta različno uvrščena in prevedena. Sviz je ministrico opozoril še na prenikro uvrstitve nekaterih delovnih mest iz kulture ter skupine J v novem plačnem sistemu, na manjkajoča delovna mesta, ki sploh niso zajeta v katalog, ter na nesprejemljivost ukinitev dodatka za težje delovne pogoje, ki je močno prizadela posamezne zavode oz. zaposlene.

Ob dejstvu, da že potekajo pogajanja med Svizom in Glosso s kulturnim ministrstvom za sklenitev aneksa h kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti, je Sviz na srečanju ministrici za kulturo vseeno znova predlagal nekatere spremembe kolektivne pogodbe v normativnem delu. Razpravljali so tudi o sestavi svetov zavodov. Sviz je bil kritičen do tistih zavodov (oz. ureditve), v katerih imajo zaposleni v svetih le enega predstavnika, kar predstavlja zakonski minimum. Takšnih javnih zavodov je kar nekaj, zato je Sviz predlagal, da bi bili sveti zavodov v kulturi številčnejši in da bi bila predstavnikom zaposlenih v njih zagotovljena vsaj tretjina. Svizovi predstavniki so ministrico opozorili še na dejstvo, da so bili mimo mnenja sindikata sprejeti nekateri pravilniki, ter izrazili željo, da se to ne bi ponovilo tudi pri predlogu pravilnika o napredovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti. Ministrica za kulturo Majda Širca je po koncu srečanja izrazila zadovoljstvo ter zagotovila, da se bo ministrstvo trudilo sodelovati s sindikatom ter da bo krepilo socialni dialog.

SANDI MODRIJAN

ministrom pa ni šlo brez pogovora o problematiki novega plačnega sistema, ki je (zlasti) na področju izobraževanja in znanosti najbolj očitno pokazal svoje pomanjkljivosti in nelogičnosti. »Menim, da je pedagoško in raziskovalno delo v naši državi v primerjavi z nekaterimi drugimi vrhunskimi poklici in delovnimi mesti podcenjeno,« je poudaril glavni tajnik Sviza in navedel anomalije sistema, ki zahtevajo takojšnje popravke. Sindikata pa sta ministra opozorila tudi na nesprejemljivost

trico za kulturo je minilo v enako optimističnem in sodelovalnem ozračju in ob obravnavi podobne problematike – plačnega sistema, sprememb zakonodaje s področja kulture ter vprašanju sestave svetov zavodov. Predsednica Svizove Sindikalne konference kulturnih organizacij mag. Mojca Jenko je ministrico opozorila na anomalije novega plačnega sistema, med drugim na to, da na nekaterih javnih zavodih prevedba plač ni bila pravilno izpeljana, zato so delavci vložili ugovore na predloge aneksov, vendar še niso

SVIZOVE STRANI

[ugodnosti]**Gremo na potovanje!**

Sviz je s turistično agencijo Condor Travel sklenil dogovor o popustih za programe agencije za Svizove članice in člane. **Condor Travel** vsem Svizovim članom, ki se izkažejo s člansko izkaznico in se na potovanje prijavijo v njihovi agenciji (poslovalnici imajo v Ljubljani in Celju), za vse svoje programe ponuja **5 odstotkov popusta**. Ob začetku sodelovanja pa za izbrane programe našim članom in njihovim družinam omogočajo kar 10-odstotni popust, vendar le za prijave do 15. februarja letos!

Gre za naslednja potovanja: California & Co. – potovanje po ameriškem zahodu (odhodi 30. marca, 25. aprila in 25. junija), New York, Niagara, Washington (odhodi 20. junija), Afriška Avantura (25. april in 6. junij), Florida in križarjenje po Bahamih (23. april), Keltska Avantura (23. april in 8. maj), Bretanija in Normandija (14. april), Cornwall & Devon (1. maj in 7. maj), Naravni parki ZDA in Kanade (14. junij).

Natančen program navedenih potovanj si lahko ogledate na Svizovi spletni strani www.sviz.si in na strani agencije www.condor-travel.com, kjer najdete tudi preostalo ponudbo agencije, ki jo lahko kot Svizovi člani rezervirate s 5-odstotnim popustom!

Lahko pa izrabite zadnje dni ...

... da se prijavite na izlet s Turistično agencijo Natura Viva, ki pripravlja izlet v Verono za valentinovo (14. februarja), tridnevni izlet na francosko riviero in po mondeni Azurini obali (13. februarja) in potovanje na Florido in v Miami (14. februarja). Agencija ponuja Svizovim članom pri prvih dveh aranžmajih 10 odstotkov popusta, pri zadnjem pa 5. Obiščite spletno stran Sviza ali agencije (www.natura-viva.com) in si oglejte natančnejši program navedenih izletov, tam pa najdete tudi vse potrebne podatke o prijavi in plačilu.

[aktivnosti]**Tudi posavski Svizci dobili svoje prostore**

Zadnji januarski torek je bil posebno slovesen in vesel na območnem odboru Sviza Posavje, saj so v Krškem na Cesti krških žrtav 30 odprli območno pisarno.

Predsednica OO Sviza Posavje Marija Žgavc je ob odprtju pripravila krajšo slovesnost s kulturnim programom in nastopom komornega sestava Glasbene šole Brežice pod vodstvom profesorice Anite Veršec. Pisarna bo za vse članice in člane z območja (zdaj jih je v Posavju približno 1.340) odprta vsak torek med 12. in 14. uro ter vsak drugi četrtek od 13. do 15. ure. Članice in člani lahko svoj prihod napovejo po telefonu 07 492 20 91 ali 041 732 614.

Za člane OO Posavja je to nedvomno velika pridobitev, ki jim bo še olajšala sindikalno delo ter omogočila boljše medsebojno komunikacijo. Predsednica območja je ob tem dodala: »Zahvaljujem se vsem, ki so si vzeli čas in se nam pridružili na svečanem odprtju našega novega prostora. Vse članice in člane OO Sviza Posavje pa prisrčno vabim na ogled in se veselim srečanja z njimi!«

[napovednik]**Izobraževalni seminarji za sindikalne zaupnike**

Sviz za svoje sindikalne zaupnice in zaupnike pripravlja spomladni dvodnevne izobraževalne seminarje za zanimivimi in koristnimi temami. Tokrat napovedujemo seminar 9. in 10. marca, ki je namenjen zaupnikom v predšolski vzgoji, srednjih in višjih šolah ter dijaških domovih, in 23. ter 24. marca za zaupnike v osnovnih in glasbenih šolah ter zavodih za izobraževanje odraslih ter zaupnike v osnovnih šolah in zavodih za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami. Aprila (6. in 7.) pa bo še seminar za zaupnice in zaupnike v visokem šolstvu in znanosti ter kulturi.

Vsi seminarji bodo v Portorožu, zaupnice in zaupniki pa bodo pravočasno prejeli vabila s prijavnico in programom.

SVIZOV SVETOVALNI TELEFON ZA ŽRTVE NASILJA 01 244 09 18**torek od 16. do 18. ure, četrtek od 16. do 18. ure****[mednarodno]****Češko predsedovanje in prioritete**

Do konca letošnjega junija Evropsko unijo vodi češko predsedstvo, ki je predstavilo svoj delovni program in teme, ki jim bo v polletnem predsedovanju namenilo največ pozornosti. Na kratko si oglejmo prednostne naloge predsedstva s področja izobraževanja, znanosti in kulture.

Češko predsedstvo se bo osredinilo na pripravo strateškega ogrodja prihodnjega evropskega sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju tudi po letu 2010, ki naj bi pomembno pripomoglo k razvoju človeškega potenciala v Evropi. Novo strateško ogrodje naj bi vzpostavilo dolgoročne cilje evropskega sodelovanja v prihodnjem desetletju. Pozornost bo namenjena razpravam o aktualnih temah v izobraževanju (kot so izobraževanje migrantov in podpora mobilnosti) ter privzetju skupnega orodja – zlasti t. i. ECVET sistema (Evropski sistem kreditnih točk za poklicno izobraževanje in usposabljanje) ter EQARF sistema (Evropska mreža za zagotavljanje kakovosti v poklicnem izobraževanju in usposabljanju). Predsedstvo bo preučilo odprtost izobraževalnih institucij in pomembnost njihovega sodelovanja z delodajalci in širšim okoljem. V visokem šolstvu bo potekala evalvacija prioritet, ki so bile postavljene za Bolonjski proces, in priprava poročila o celotnem razvoju tega področja med leti 1999 in 2009.

Glede na zdajšnjo finančno krizo se bo predsedstvo ukvarjalo predvsem z iskanjem načinov, kako pospešiti nadaljnjo dolgoročno rast znanja in evropske konkurenčnosti. Prizadevalo si bo za nadaljnji razvoj t. i. Evropskega raziskovalnega področja in se bo osredinilo na rast človeških virov in odstranjevanje ovir za večjo mobilnost raziskovalcev. Kot pomembno oz. eno izmed osrednjih vprašanj češkega predsedovanja EU pa je postavljeno tudi vprašanje zaščite intelektualne lastnine in sodelovanja podjetij z univerzami in raziskovalnimi inštituti.

Češko predsedstvo opredeljuje kulturo kot osnovno prvo identiteto posamezne države članice EU. Osredinilo se bo na izvrševanje t. i. kulturnega programa EU, ki ga je Svet Evrope sprejel novembra 2007, in Delovnega načrta za kulturo 2008–2010, ki ga je Svet potrdil maja lani. Kultura naj bi postala širše dostopna posameznikom, in sicer s spodbujanjem in promocijo kulturne dediščine, kulturnega turizma, učenja umetnosti in večje mobilnosti na področju kulture. Več skrbi se bo namenilo tudi zaščiti kulturnih dobrin in podpori širše dostopnosti kulturne dediščine kot viru temeljnih vrednot Evropske unije.

Vas zanimajo izmenjave?

SNES, francoski sindikat srednješolskih učiteljev (poučujejo otroke od 11. do 18. leta), je Svizu poslal povabilo za sodelovanje pri izmenjavah učiteljev in sodelovanju med šolami. Sindikat je že pred enajstimi leti začel spodbujati in razvijati različne izmenjave med francoskimi in tujimi učitelji. Zaradi dobrih izkušenj in prošnji SNES-ovih članov po razširitvi sodelovanja, so francoski kolegi tokrat prosili tudi Sviz, da svoje člane seznanji s to novico oz. možnostjo izmenjav.

Sodelovanje lahko poteka na naslednje načine:

- dopisovanje med učitelji,
- *twinning* (sistem tesnejšega povezovanja) med šolami in/ali razredi,
- izmenjava stanovanj med dopusti,
- nastanitev tujih učiteljev in njihovih družin pri francoskih učiteljih, ki mu sledi enakovredna izmenjava pri prvi družini (ali obrnjeno).

Francoski učitelji iz 'celinske' Francije, Francoskih Antilov, Francoske Gvajane, otoka Reunion in Francoske Polinezie bi radi navezali stik s slovenskimi učitelji za dopisovanje, izmenjavo stanovanj med dopusti ali počitnicami. Če vas zanima sodelovanje, pišite na naslov: *SNES Echanges, Syndicat National des Enseignements de Second degré, 1 rue de Courty - 75341 PARIS CEDEX 07 - France (faks : (33) 1 40 63 29 36, e-naslov: echanges@snes.edu).*

Učitelji v Zimbabveju prejeli kar 29 milijard dolarjev plače!

Povprečna plača učiteljev v Zimbabveju je januarja znašala 29 milijard zimbabvejskih dolarjev, kar se morda sliši izjemno veliko, a dejansko je to manj kot 10 ameriških dolarjev in učitelji si s takšno plačo lahko kupijo le deset štruc kruha!

Generalni sekretar učiteljskega sindikata PTUZ Raymond Majongwe je to označil za žalitev in zasmehovanje učiteljev ter pozval člane k bojkotu dela. Sprašuje se, kako si lahko učitelji s takšno plačo v času nenehnih podražitev osnovnih življenjskih potrebščin, nastanitve, prevoza, izobraževanja in zdravstvenih uslug sploh lahko pomagajo. Predstavniki drugega učiteljskega sindikata ZIMTA pa je poudaril, da učitelji ne bodo več sprejemali plač v lokalni valuti, ki vsak dan izgublja na vrednosti. »Zahtevamo izplačilo plač v tuji valuti, saj se država nahaja v ekonomsko izjemno slabem položaju, kjer z domačo valuto ni več mogoče kupiti osnovnih življenjskih potrebščin ali plačati temeljnih uslug.«

Lani je sicer v Zimbabveju potekalo zelo malo pouka v javnih šolah, ker so učitelji velik del šolskega leta stavkali za boljše plače, del pa preživeli doma, ker si s svojimi bornimi plačami niso mogli plačati niti prevoza v službo z avtobusom.

[pravna pisarna]

Piše TONE SELIŠKAR

Pogodba o zaposlitvi za določen čas in izraba dopusta

V zadnjem času dobivamo na pravno pisarno vse več vprašanj o izrabi dopusta v primerih, ko je pogodba o zaposlitvi sklenjena za določen čas. Predvsem je treba poudariti, da Zakon o delovnih razmerjih (ZDR) v 5. alineji 29. člena določa, da mora pogodba o zaposlitvi za določen čas obvezno vsebovati (med drugimi določbami) tudi določilo o trajanju delovnega razmerja in o načinu izrabe letnega dopusta.

Pogodba o zaposlitvi za določen čas v šolstvu je najpogostejše sklenjena ali za obdobje od 1. 9. do 31. 8. ali pa od 1. 9. do 30. 6. naslednjega leta, velikokrat pa gre pri sklenitvi pogodbe o zaposlitvi za določen čas tudi za nadomeščanje dlje odsotnih delavcev in je pogodba sklenjena za drugačno časovno obdobje, pri čemer pa v vsaj 95 odstotkih primerov taka pogodba ne vsebuje določil o načinu izrabe letnega dopusta. Za kakšno obdobje je sklenjena pogodba, je odvisno od delodajalčeve volje.

ZDR v 161. členu določa, kdaj delavec pridobi pravico do letnega dopusta, v 162. členu pa, kdaj je upravičen le do sorazmernega dela dopusta. Delavec pridobi pravico do celotnega dopusta, ko preteče 6 mesecev nepretrganega dela, pravico do sorazmernega dela dopusta (dvanajstina celotnega dopusta za vsak mesec dela) pa, če v koledarskem letu ni pridobil pravice do celotnega dopusta, če mu delovno razmerje preneha pred potekom roka, ko bi pridobil celotni dopust, če mu delovno razmerje preneha (denimo zaradi upokojitve) pred 1. 7. v koledarskem letu. Delavec, ki je s 1. 9. nastopil delo prvič ali pa po prekinitvi, tudi če je trajala le en dan, pridobi v letu, ko je sklenil pogodbo, pravico do sorazmernega dela dopusta, skupaj 4/12, v naslednjem koledarskem letu pa pridobi pravico do celotnega dopusta.

Izraba letnega dopusta je odvisna od potreb delovnega procesa ter možnosti za počitek in rekreacijo delavca ter upoštevajoč njegove družinske obveznosti, pri čemer se v šolstvu, glede na določila KPVI in ZOFVI, dopust izrabi pra-

viloma med šolskimi počitnicami in v skladu s šolskim koledarjem. Seveda je izraba dopusta, razen dveh dni po izbiri delavca, odvisna tudi od odobritve delodajalca.

Tako nastopi težava ali nemožnost izrabe dopusta predvsem pri delavcih, ki imajo pogodbo o zaposlitvi sklenjeno za določen čas od 1. 9. do 30. 6. naslednjega leta. Ti delavci so, kot je navedeno zgoraj, upravičeni do sorazmernega dela dopusta, in sicer do 1/12 za vsak mesec dela, torej do polovice celotnega dopusta. Delovno razmerje jim preneha pred začetkom šolskih počitnic, s 1. 7. pa imajo prekinitve dela in jim torej neporabljeni del dopusta propade (če ga do 30. 6. niso izrabili), ker ga med šolskim letom, razen med počitnicami, niso mogli izrabiti.

Enaka težava se pojavlja pri delavcih, ki pred 30. 6. v koledarskem letu nastopijo porodniški dopust, in to ne glede na to, ali imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi do 30. 6. ali do 31. 8. v koledarskem letu. Sam nastop porodniškega dopusta pa ne pomeni tudi prenehanja delovnega razmerja; delovno razmerje jim namreč preneha s potekom časa, do katerega je bilo sklenjeno delovno razmerje. Ker bo pri teh delavcih s 1. 7. prišlo do prekinitve delovnega razmerja, jim neporabljeni del dopusta prav tako propade.

Drugače je z delavkami, ki imajo sklenjeno delovno razmerje do 31. 8. v koledarskem letu. Te delavke imajo pravico do celotnega dopusta. ZDR v 163. členu določa, da mora delavec, ki v koledarskem letu, ko mu je bil odmerjen dopust, dela manj kakor 6 mesecev, izrabiti najmanj 10 dni dopusta v letu, ko mu je bil dopust odmerjen. Če bi delodajalec z delavko, ne glede na to, da je delavka na porodniškem dopustu, sklenil s 1. 9. novo pogodbo o zaposlitvi, bo delavka lahko neporabljeni dopust nad 10 dni izrabila do 30. 6. v naslednjem koledarskem letu, v šolstvu pa do 31. 8. naslednjega leta. Če bi delavka imela s 1. 9. prekinitve delovnega razmerja, pa ji bo neporabljeni dopust nad 10 dni propadel.